

Творча мапа Оксани Забушко

Оксана Забушко стала світлим променем у нашому письменстві, пов'язавши різні покоління, різних митців різних культур.

Євген Сверстюк

19 вересня святкує свій 60-річний ювілей українська письменниця поетеса, літературознавець, публіцист, філософ, науковець, перекладач Оксана Забушко – одна з найяскравіших письменниць української сучасності, про яку знають далеко за межами нашої держави чи навіть Європи.

Вихід кожної її книги є вагомим подією у культурному просторі України, відкриває нові грані в осмисленні ключових проблем українського сьогодення. Ідея національної ідентичності тісно переплітається у творчості Забушко з мотивом жіночої ідентичності та ідентичності особистості загалом. Мовний феномен Оксани Забушко відрізняється насамперед унікальністю образних засобів та вільним поведінням з стильовими нормами літературного словотворення.

Та чи не найбільш відомою вона є як публічна інтелектуалка, яка вже десятиліттями розповідає світовій спільноті про Україну. Її творчість, просякнута важливими екзистенційними проблемами, вводить український літературний текст у контекст світової літератури. Твори Оксани Забушко перекладають десятками мов світу, а до її думки щодо суспільно-політичних подій прислухаються сотні тисяч людей.

Матеріал не є вичерпним, поданий з художньої літератури, статей газет та журналів які є у фондах Полтавської обласної бібліотеки для юнацтва імені Олеса Гончара.

<http://libgonchar.org/>

«А просто — жоден інший: я — це я»

Крізь віки однієї сім'ї,
Невразливим — пронесли слово
І внизали в легені мої...

Оксана Забужко

Оксана Стефанівна Забужко народилася 19 вересня 1960 року в місті Луцьку, у родині шістдесятників. Батько письменниці, Стефан Іванович Забужко (1926-1983) — педагог, літературний критик і перекладач, у сталінські часи був репресований і відбував заслання в Забайкальському краї. Мати, Надія Яківна Обжирко-Забужко (1926-2014) — вчителька української літератури, автор методичних розробок і популярних літературознавчих творів для школярів. Розпочаті у вересні 1965 репресії проти української інтелігенції змусили родину покинути Луцьк і з 1968 Оксана Забужко мешкає в Києві.

Закінчила філософський факультет (1977-1982) та аспірантуру з естетики (1985) Київського університету імені Тараса Шевченка. Захистила кандидатську дисертацію на тему «Естетична природа лірики як роду мистецтва» (1987). Викладала естетику й історію культури в Київській державній консерваторії ім. П. Чайковського (1986-1988), з 1989 — старший науковий співробітник Інституту філософії НАН України. Довгий час вона працювала викладачем у Київській державній консерваторії ім. П. Чайковського, де читала естетику, а також її лекції слухали студенти таких всесвітньо відомих університетів як Гарвардський, Єльський, Колумбійський. Письменниця також займається перекладацькою діяльністю.

Твори Забужко змогли завоювати європейські країни, та мають своїх прихильників у США. Вони перекладені більш ніж двадцятьма мовами.

Вистави за творами письменниці йдуть на багатьох театральних сценах України, Європи і Північної Америки. Поезії покладені на музику українськими та зарубіжними композиторами.

Оксана Забужко — член Асоціації українських письменників та має численні українські та міжнародні нагороди та відзнаки за літературну і суспільну діяльність. Вона активний учасник сучасного літературного процесу. Її мистецький доробок представлений у різних наукових вимірах. Це роботи В. Агеєвої, К. Ботанової, Г. Грабовича, Т. Гундорової, Н. Зборовської, О. Корабльової, Л. Масенко, С. Матвієнко, М. С. Найдан, Л. Таран та ін. Оксану Забужко вважають обличчям «жіночого» українського письма та прямою спадкоємицею українського фемінізму межі XIX-XX століть.

Скільки хто не писав би про Оксану Забужко, постать цієї української письменниці не перестане бути цікавою і неординарною.

1. Агеєва В. П. Дороги й середохрестя: есеї / В. П. Агеєва. — Львів : Вид-во Старого Лева, 2016. — 352 с.

Ця книжка — спроба розглянути найцікавіші тенденції й повороти в українському літературному розвитку ХХ–ХХІ століть. "Світ, як він є, — не для нас, але сам собою..." — есеї присвячені творчості Оксани Забужко. Цей світ дослідниця природно віднаходить у психологічно суголосних ритмах через століття – від Лесі Українки до Оксани Забужко.

2. Алексієнко М. Лауреати Шевченківської премії–2019 / М. Алексієнко // Українська літературна газета. – 2019. – 1 берез. – С. 2.

У статті представлені імена лауреатів Шевченківської премії 2019 року. Серед них – Оксана Забужко. Цією високою нагородою вона була відзначена за громадсько-політичне видання «І знов я влізаю в танк... (вибрані тексти 2012-2016 : статті, есе, інтерв'ю, спогади)».

3. Таран Л. В. Яблуня: книжка-діалог: матері та їхні доньки: Надія Забужко / Оксана Забужко, Анастасія Лисивець / Наталка Білоцерківець, Марія-Одарка Майданська / Софія Майданська, Соломія Павличко / Богдана Павличко, Ірина Савка / Мар'яна Савка / Л. В. Таран. — Львів: Вид-во Старого Лева, 2019. — 176 с.

Книга-діалог, книга-інтерв'ю Людмили Таран «Яблуня» – це розмови, нариси про переважно позитивний досвід стосунків матерів та дочок, зокрема Надії та Оксани Забужко.

Мета цієї книжки: з'ясувати, як матері вплинули на життя і творчість своїх доньок, знаних у нашій культурі, про важливі життєві та людські цінності, які вони передавали своїм дітям. Ця книга спонукає замислитися про свої стосунки з мамою, про свій зв'язок із сім'єю та родиною і, можливо, більше дізнатися про свій рід та поєднати це з собою.

7. Чумак Т. Сучасний літературний процес в Україні / Т. Чумак // Дивослово. — 2019. — № 3. — С. 7-17.

Розробка уроку, метою якого є ознайомити старшокласників з історико-культурною палітрою літератури кінця ХХ – початку ХХІ ст., викликати зацікавленість сучасним літературним процесом, яскравою представницею якого є Оксана Забужко.

Додаткова інформація на сайтах:

1. Біографія Оксани Забужко [Електронний ресурс] // OnlyArt : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2020. – Режим доступу: <https://onlyart.org.ua/biographies-poets-and-writers/zabuzhko-oksana-biografiya/> (дата звернення: 3.08.2020). – Назва з екрана.
2. Їжу Забужко готує чоловік, а вона – "татова доця" [Електронний ресурс] // Українська правда : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2008. – Режим доступу : <https://life.pravda.com.ua/culture/2008/04/15/3343/> (дата звернення: 3.08.2020). – Назва з екрана.
3. Оксана Забужко : [офіційна сторінка Оксани Забужко: біографія, поезія, проза, есеїстика й критика] [Електронний ресурс] / О. Забужко. – Текст. дані. – [Б. м.], 2020. – Режим доступу: <http://zabuzhko.com/ua/> (дата звернення: 3.08.2020). – Назва з екрана.
4. Рядок з автобіографії : [Оксана Забужко] – версія Тельнюк: Сестри feat. Широкий лан та 4 канал [Електронний ресурс] // YouTube. – Електрон. відеодан. – [Б. м.], 2015. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=_OdZh4QG8cc / (дата звернення: 3.08.2020). – Назва з екрана.
5. Ткач Л. Літературно-писемна традиція як джерело лексико-стильових інновацій Оксани Забужко [Електронний ресурс] / Л. Ткач // Международный культурный портал Эксперимент : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2017. – Режим доступу: <https://md-eksperiment.org/post/20170720-literaturno-pisemna-tradiciya-yak-dzherelo-leksiko-stilovih-innovacij-oksani-zabuzhko> (дата звернення: 3.08.2020). – Назва з екрана.

«Пишу для таких, як я сама»

За мій текст, моє слово я готова відповідати
в будь-якому суді до Страшного включно.

Оксана Забужко

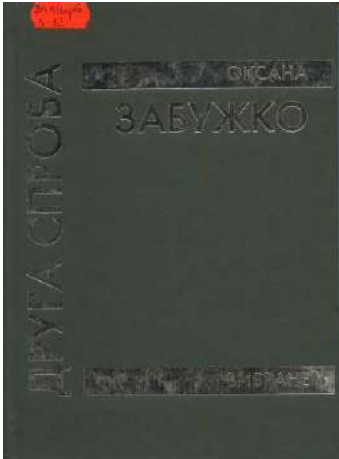
У своїх творах Оксана Забужко заглиблюється та по-філософськи осмислює основи людського буття, розкриває різноманіття людських емоцій. Авторка зосереджується на історичному минулому і майбутньому України, проблемі національної ідентичності сучасної людини, ролі письменника в суспільстві, порушує феміністичні питання.

В інтимній ліриці підходить до осмислення багатогранності образу жінки. Поняття жіночності вона розглядає в єдності з материнством і творчістю, розкриває чуттєвий і психологічний досвід жінки-поетеси в осмисленні кохання.

Твори Оксани Забужко – приклад фрагментів письменницької біографії, в яких авторка вигадує, дописує власне життя, робить спробу подолання часу, що відходить, спробу повернутися у власне дитинство, ніби прожити життя знову. Це твори умовно автобіографічні: індивідуальне, суб'єктивне начало у них найпотужніше. Голос Забужко завжди чується в її творах. Про що б не говорила або писала письменниця, її мова завжди пристрасна і емоційна.

1. Забужко О. С. Друга спроба : вибране / О. С. Забужко. — Київ: Факт, 2005. — 320 с.

До збірки однієї з кращих українських поетес ХХ—ХХІ століття увійшли вірші з книжок «Травневий іній», «Диригент останньої свічки», «Автостоп», «Новий закон Архімеда», з неопублікованої дитячої книжки «Весняна акварель» та поетичні переклади. Це – абсолютно жіноча, інтелектуальна, філософська поезія.

2. Забужко О. С. З мапи книг і людей: збірка есеїстики / О. С. Забужко. — Кам'янець-Подільський: Meridian Czernowitz, 2012. — 376 с.

Це збірка есеїв, об'єднаних темою культурного простору. Авторка запропонувала власну мапу з власними важливими координатами, які позначають людей, книжки, події, місця, спектаклі та фільми, котрі мали вплив на неї зокрема та є важливими для українців загалом.

Розповідь від першої особи, тонко переплетений жанровий мікс мемуару, рецензії, біографії, філософського роздуму та культурологічної розвідки зроблять цю книжку привабливою для всіх, хто має смак до вдумливого читання.

3. Забужко О. С. Казка про калинову сопілку / О. С. Забужко. — Київ: Комора, 2013. — 104 с.

Повість-інтермедія Оксани Забужко «Казка про калинову сопілку» — це один з найкращих зразків сучасної літературної казки. Багатство мови, фольклорні елементи, використані письменницею, створюють неповторну атмосферу української старовини. Легендам і переказам, що переплелись у цій казці багато часу, та у творі Оксани Забужко вони знов ожили й розквітли. У «Казці про калинову сопілку» Оксана Забужко пропонує свій міф про Добро і Зло, персоніфікуючи їх, надаючи їм рис жіночого обличчя. Повість перекладена польською, чеською, з успіхом поставлена на театральних сценах в Україні та за кордоном.

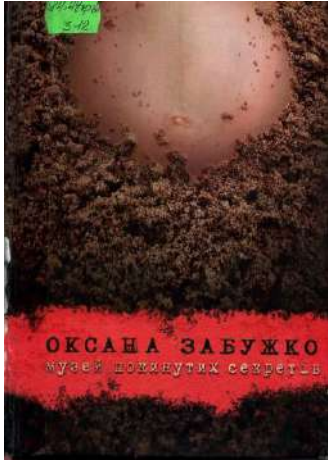

4. Забужко О. С. Книга Буття. Глава четверта: повісті / О. С. Забужко. — Київ: Факт, 2008. — 164 с.

До книги увійшли дві повісті. В «Інопланетянці» ви знайде історії формування жіночності ліричної героїні — це художньо перетворений образ самої письменниці, піднесений, дещо ідеалізований.

Це розповідь про життя-буття звичайної жінки-письменниці, яка намагається достойно тримати удари долі. Авторка змальовує героїню нещасною жінкою, яка заплуталася у житті, у пошуках його сенсу, і втікає від людей, щоб поновити свою здатність відчувати і писати. Твір написано у формі монологу головної героїні. Цей твір — одна з перших спроб в українській літературі розгорнути картину формування творчої особистості, її специфічної, нетипової соціалізації.

5. Забужко О. С. Музей покинутих секретів: роман / О. С. Забужко. — 2-е вид., допов. — Київ: Факт, 2009. — 832 с.

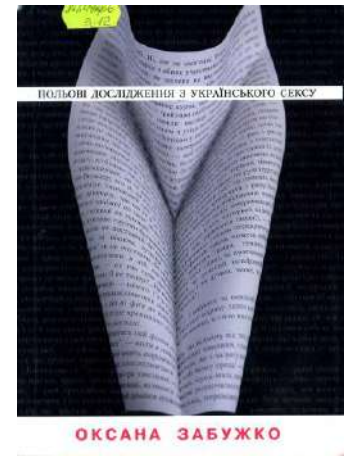
Роман «Музей покинутих секретів» це десятки доль і сюжетів: бойові стежки УПА, закриті КДБ архіви, забуті драматичні сторінки радянських 1970-80-х і буремних 1990-х, а ще любов, яку не знищити навіть смертю. В романі 60-річна історія нанизана на історію однієї сім'ї. Члени цієї сім'ї не завжди знають один одного, і кожен бачить цю історію зі своєї позиції. В романі ідеться про забуті, поховані таємниці – родинні, історичні, які були з нашими предками.

«Музей покинутих секретів» – неабияка літературна, культурологічна і гуманітарна подія. Цей роман визнано українською та зарубіжною критикою не тільки як найвидатніший твір української літератури доби незалежності, а й як один із найважливіших у всій літературі Східної Європи. Оксана Забужко своєю книжкою вкотре довела свою професійну і філософську здатність зазирати в найтемніші закутки: бачити те, що не проявлено й досі; прокладати містки між минулим і сьогоденням та називати явища своїми іменами.

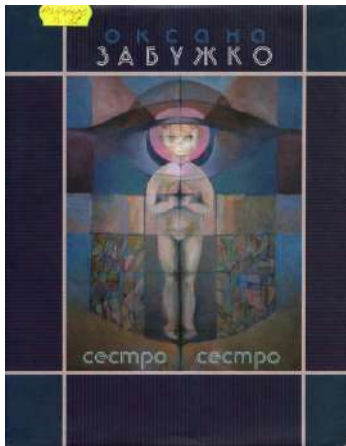
6. Забужко О. С. Польові дослідження з українського сексу: роман / О. С. Забужко. — Київ: Факт, 2004. — 176 с.

Цей роман — один з найпомітніших творів української літератури. Він перекладений на 15 мов і обійшов кільканадцять країн. У деяких країнах (Німеччині, Росії, Польщі) витримав уже й по кілька перевидань і в кожній культурі прочитується по-різному.

У творі використано традиції екзистенціалізму, постмодернізму, фрейдизму. У певному сенсі книгу можна вважати художньою формою психоаналітичного дослідження. Це своєрідний щоденник особистого життя талановитої української письменниці, яка була змушена виїхати за кордон через занадто сильний контраст між внутрішнім світом та реаліями життя на Батьківщині. Героїня роману — вольова особистість, відважна жінка, яка живе повнокровно, іноді шукаючи порятунку від самої себе. І врешті-решт після великої депресії, яку переживає головна героїня, життя взяло верх, воно прекрасне і буде продовжуватися. На думку критиків, з появою «Польових досліджень українського сексу» почалася сучасна українська література.

7. Забужко О. С. Сестро, сестро : повісті та оповідання / О. С. Забужко. — 2-ге вид. — Київ: Факт, 2004. — 240 с.

Збірка включає в себе малу та середню прозу – повісті й оповідання «Інопланетянка», «Інструктор із тенісу», «Автобіографія» та інші, а також низку супровідних матеріалів. Це спроба дослідити автономний світ жінки, який в літературі прописано набагато гірше, аніж світ чоловічий.

8. Забужко О. С. Тут могла б бути ваша реклама : збірка / О. С. Забужко. — Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2014. — 320 с.

До книжки увійшло 9 оповідань, написаних за тридцять три роки. Серед них — «Я, Мілена», «Шукаючи собору», «Дівчатка», «Тут могла б бути ваша реклама» та інші.

Пронизливо ліричні оповідання порушують тему духовних пошуків людини, яка намагається з'ясувати, у чому саме полягає сенс життя.

Додаткова інформація на сайтах:

1. Аналіз роману “Музей покинутих секретів” Оксани Забужко [Електронний ресурс] // Українська мова і література. Підготовка до ЗНО і не тільки : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2017. – Режим доступу : <https://zno.if.ua/?p=6277> / (дата звернення: 3.09.2020). – Назва з екрана.

2. 10 несподіваних фактів про Оксану Забужко [Електронний ресурс] // Yakaboo : [блог]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2018. – Режим доступу : <https://blog.yakaboo.ua/10-pytan-do-zabuzhko/> / (дата звернення: 3.09.2020). – Назва з екрана.

3. Лавринович Л. Б. Вивчення поетичної творчості О. Забужко у вищій школі [Електронний ресурс] / Л. Б. Лавринович // eSNUIR : [Інституційний репозитарій Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2018. – Режим доступу : http://esnuir.eunu.edu.ua/bitstream/123456789/7669/1/Zabuzhko_metod.pdf / (дата звернення: 3.08.2020). – Назва з екрана.

«І знов я влізаю в танк»

Усі книжки та статті цієї Авторки так чи інакше, прямо чи опосередковано – про українську ідею та українську національну ідентичність.

Андрій Окара

Оксана Забужко – письменниця, поетеса, філософ, есеїст, громадський діяч, патріот України виступає за справжню, а не уявну декомунізацію України. Була учасницею революції на граніті 1990 року. Відкрито підтримувала Помаранчеву Революцію в 2004-му році та багато зробила для того, щоб привернути міжнародну увагу до президентських виборів в Україні. Брала участь в Революції Гідності, активно виступала проти тодішнього режиму Віктора Януковича. Пізніше брала участь у спецпроекті Національного музею Революції Гідності під назвою “Арсенал свободи”. Виступає проти російської агресії на Донбасі і анексії Криму.

Книги Забужко були вилучені з Бібліотеки української літератури в Москві після арешту її директора під час обшуку з метою виявлення «екстремістської літератури». Письменниця – прихильниця єдиної України. Кілька разів їздила з гуманітарними місіями на схід нашої країни. У червні 2018 підтримала відкритий лист діячів культури, політиків і правозахисників із закликом до світових лідерів виступити на захист ув'язненого у Росії українського режисера Олега Сенцова й інших політв'язнів.

1. Данчишин Н. Оксана Забужко: "Троянська війна ще триває" / Н. Данчишин // Українська культура. — 2020. — № 1-2. — С. 2-5.

В інтерв'ю з Оксаною Забужко в рамках Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою, покликано відкривати іноземцям, які вивчають українську мову, також і сучасну українську культуру, говорили про вплив шістдесятництва на становлення творчої особистості, значення української Соборності, труднощі виходу української культури із радянського «гетто» в західний світ та багато іншого.

2. Євтушек М. Донбас давно почали "віддаляти" від України, нас замітали під "поребрик" / М. Євтушек // Україна молода. — 2018. — 17 січ. — С. 5.

Оксана Забужко в інтерв'ю розповіла про успіхи вітчизняного книжкового ринку після введення обмежень на ввезення російської продукції, про декомунізацію, яка ще не дісталася глибинних рівнів і не викорінила сталінські закони в Україні, та про інформаційне захоплення Росією українського простору.

3. Забужко О. С. І знов я влізаю в танк...: вибрані тексти 2012-2016: статті, есе, інтерв'ю, спогади / О. С. Забужко. — Київ: Комора, 2016. — 416 с.

Нова збірка актуальної публіцистики відомої письменниці для тих, хто не уникає чесних відповідей на нагальні запитання і переймається викликами, які ставить перед українцями сьогодення. Тут ідеться про химери "поневоленого розуму" та про нові маски й форми, яких набуває в епоху мас-медіа давня війна, про пошук героїв, про знакові постаті й тексти, а зрештою про те, як гідність і спротив нав'язаним правилам гри дають нову надію європейській цивілізації. Це ексклюзивний репортаж із гарячих точок інформаційного фронту, де триває боротьба з забуттям і байдужістю, які мало не коштували нам держави.

4. Забужко О. С. Let my people go: 15 текстів про українську революцію / О. С. Забужко. — 2-е вид., випр. — Київ: Факт, 2006. — 232 с.

Збірка написана синхронно подіям осені 2004-го, як моментальний знімок, портрет доби. Це єдина «репортажна» книжка Оксани Забужко. Її читали як пам'ятку, зараз читають як документ для роздумів і аналізу помилок, щоб «побачити» те, що пропустили.

5. Забужко О. С. На якій підставі група пацанів з баблом вирішує долю нації? / О. Забужко // Літературна Україна. — 2010. — 22 лип. — С. 4.

Оксана Забужко, для написання роману «Музей покинутих секретів», події якого охоплюють шістдесят років української історії, опрацювала багато матеріалу. Вона переконана, що сьогоднішня доба в її політичному сенсі, цілком імовірно, теж колись стане канвою для майбутнього роману письменниці. Що думає Оксана Забужко про сучасний період в історії, якою бачить владу і опозицію, як характеризує суспільство – про це і йдеться в інтерв'ю.

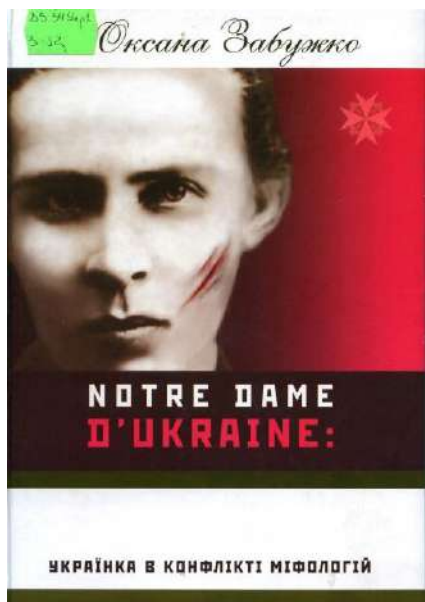
6. Забужко О. С. «Notre Dame d'Ukraine»: Українка в конфлікті міфологій / О. С. Забужко. — Київ: Факт, 2007. — 640 с.

Це ґрунтовна наукова праця, присвячена дослідженню філософії життя і творчості Лесі Українки. Книга стала завершальною частиною умовної трилогії про такі вагомі постаті українського письменства, як Т. Г. Шевченко, І. Франко та Леся Українка. Сама Оксана Забужко назвала свою книгу мандрівкою через культуру, віру, релігію, адже творчість найвидатнішої з українок і досі залишається не до кінця розкритою. Письменниця говорить про те, що в своїй творчості Леся Українка показує всю історію людства у європейській традиції, що зав'язана довкола теми жіночого лідерства. Це спроба відповісти на питання: чому вона так і залишилася в українській культурі чужинкою?

Дане дослідження Оксани Забужко вирізняється серед літературознавчих студій глибинним проникненням в епоху українського відродження ХІХ ст. в осмисленні міфу Лесі Українки.

7. Забужко О. С. Репортаж із 2000-го року: збірник статей / О. С. Забужко. — Київ: Факт, 2001. — 96 с.

Книжка Оксани Забужко являє собою збірку статей, що друкувалися протягом двохтисячного року у періодиці. Коло проблем, охоплених автором, дуже широке — письменниця однаковою мірою приділяє увагу культурним, моральним і політичним аспектам сьогодення. Глибокий філософський аналіз у поєднанні з пристрасним, особистісно-людським ставленням до того, що відбувається тут і зараз, робить цю книжку не випадковою сукупністю журналістських матеріалів, а цілісним текстом — саме репортажем з останнього року другого тисячоліття.

8. Забужко О. С. Сьогодні не потрібно бомбити міста, досить розбомбити мізки / О. Забужко // Молодь України. — 2017. — 26 трав. — С. 6.

Відома українська письменниця Оксана Забужко зізнається, що в умовах інформаційної війни, замість того, щоби писати романи про справді важливі речі: любов і людей, їй доводиться писати публіцистичні книги. Таким твором, наприклад, є книга «І знов я влізаю в танк...: вибрані тексти 2012-2016 : статті, есе, інтерв'ю, спогади». В інтерв'ю газеті Оксана Забужко розповіла про безпрецедентну боротьбу України з «совком», замасковані пропагандистські «бомби» і токсичність російського контенту.

9. Забужко О. С. Треба боротися, інакше — крах, кінець цивілізації і повернення назад до мавп...": інтерв'ю письменниці на Радіо НВ / О. Забужко // Українська літературна газета. — 2020. — 17 січ. — С. 8-9.

В інтерв'ю Оксани Забужко йдеться про визнання книг авторки на світовому рівні, зокрема у Німеччині та про плани письменниці на майбутнє. Також вона оцінює сучасний політичний стан в Україні, дає свій прогноз на майбутнє нашої країни.

10. Забужко О. С. Філософія української ідеї та Європейський контекст: франківський період / О. С. Забужко. — Київ: Основи, 1993. — 126 с.

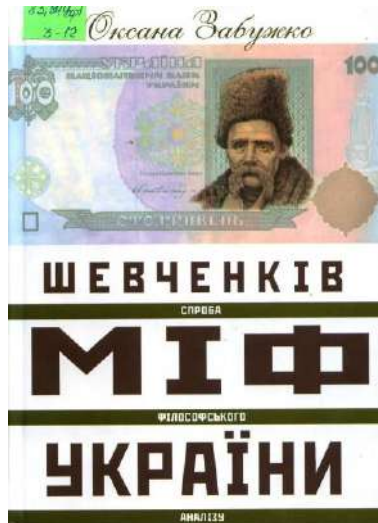
Це перша праця, в якій філософія національної ідеї розглядається як самостійна інтелектуальна течія, що сягає далеко за межі політології — до питань про сутність і сенс національного буття. На широкому історико-культурному матеріалі автор досліджує місце цієї течії в європейській і українській свідомості новітнього часу (XIX - поч. XX ст.).

Окремий розділ присвячено національно-екзистенційним пошукам І. Франка, в чийй особі сконцентровано духовний досвід переломного для долі національної культури покоління української інтелігенції.

11. Забужко О. С. Хроніка від Фортінбраса : вибрана есеїстика 90-х / О. С. Забужко. — Київ: Факт, 1999. — 340 с.

Збірку склали вибрані есе, виступи й доповіді, присвячені різним аспектам глобальної культурної кризи сьогодення. У центрі авторської уваги — культура українського суспільства "на переломі": посттоталітарного, посткомуністичного, постколоніального і, за словами Оксани Забужко, "посттрагічного", тобто такого, що втратило здатність переживати дійсність як трагедію. Це глибоко інтелектуальний аналіз, культурологічна розвідка, з яскраво особистісним, подеколи мемуарним способом викладу. Це своєрідний, письменницький і людський документ нашої доби.

12. Забужко О. С. Шевченків міф України: спроба філософського аналізу / О. С. Забужко. — Київ: Факт, 2006. — 148 с.

У чому все-таки причина дотеперішньої загадкової абсолютності постаті Шевченка в українській духовній культурі? На що запрограмував він Україну своїм міфом, у культурі Нового Часу? Які метафізичні смисли земної історії чаяться зашифрованими в Шевченковому тексті, коли підходити до нього з ключем не тільки християнської філософії та європейського романтизму, а й традиційної української демонології? Чи існує в історії "національна" версія колективного гріха й колективної покути? На ці та інші питання шукає відповіді Оксана Забужко в своїй книжці, котра стала однією з найголосніших подій сучасної української гуманітаристики.

13. Завітій Б. Доки поруч оця ФСБшна імперія, життя нам не буде / Б. Завітій // Слово Просвіти. — 2014. — 31 груд. (ч. 52). — С. 2-4.

Письменниця вважає – Майдан та війна на Сході показали, що українці в екстремальній ситуації можуть дати собі раду навіть при абсолютно безфункційній державі і це дає надію на її зміцнення. Але, цього замало. Ще потрібно усунути російський контент з українського простору, який продовжує колоніальну політику. Також вона передрікає, що світ найближчим часом зміниться як територіально, так і морально.

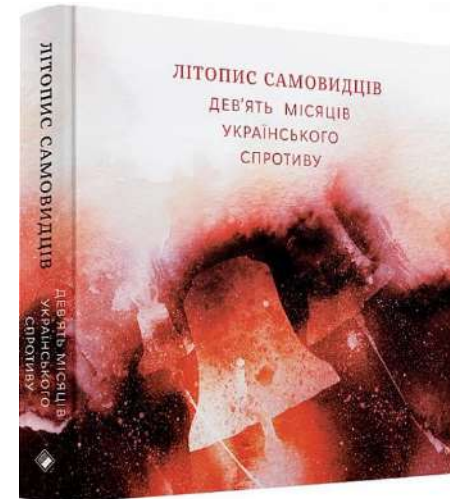
14. Літопис самовидців: Дев'ять місяців українського спротиву / упоряд. О. Забужко. — Київ : Комора, 2014. — 310 с.

Книга побачила світ наприкінці 2014 року. Від Євромайдану до АТО, від листопада 2013-го по літо 2014-го — цей твір в хронологічній послідовності простежує зміну настроїв і глибинні психологічні трансформації в українському суспільстві. Це колективний портрет «народження нації», що за кілька місяців пройшла шлях від мирного протесту до національно-визвольної війни. До збірки ввійшли найпопулярніші за цей час дописи у соцмережах, виступи в Інтернеті, фрагменти новинної стрічки і т.д.

Понад сотню авторів збірника, серед яких як відомі літератори, блогери, журналісти, так і анонімні мережеві «ніки», об'єднує одне: всі вони були живими свідками й учасниками найдраматичніших подій новітньої української історії, і всі їхні думки й почуття, оцінки й пошуки смислів зафіксовано в режимі «включеного спостереження». Ви отримуєте можливість доторкнутися до історії в момент її прямого творення.

Додаткова інформація на сайтах:

1. Забужко О. І тут я витягаю свій автомат Калашнікова й кажу: «Ах ви ж, курви! Вам пам'ять повідрубувало?» [Електронний ресурс] / О. Забужко // Opinion : Так думає Україна : [сайт]. — Текст. дані. — [Б. м.], 2019. — Режим доступу:

<https://opinionua.com/2019/03/08/oksana-zabuzhko-i-tut-ya-vityagayu-svij-avtomat-kalashnikova-j-kazhu-ax-vi-zh-kurvi-vam-pamyat-povidrubuvalo/> (дата звернення 3.08.2020). – Назва з екрана.

2. Оксана Забужко про Донбас, Галичину, війну і «націоналіста» Медведчука [#РадіоСвобода] [Електронний ресурс] // YouTube. – Електрон. відеодан. – [Б. м.], 2019. – Режим доступу : https://www.youtube.com/watch?v=SoNA27XmpkE&feature=emb_logo / (дата звернення: 3.08.2020). – Назва з екрана.

3. Забужко О. У війни – жіноче обличчя [Електронний ресурс] / О. Забужко // DW Mede for minds : [сайт]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2019. – Режим доступу : <https://www.dw.com/uk/%D0%BE%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B0-%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D1%83%D0%B6%D0%BA%D0%BE-%D1%83-%D0%B2%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8-%D0%B6%D1%96%D0%BD%D0%BE%D1%87%D0%B5-%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D1%87%D1%87%D1%8F/a-49571247> / (дата звернення: 3.09.2020). – Назва з екрана.

4. Оксана Забужко — про злипання мистецтва з політикою. Інтерв'ю плюс три історії, розказані в таксі, на вулиці і під рестораном [Електронний ресурс] // Yakaboo : [блог]. – Текст. дані. – [Б. м.], 2019. – Режим доступу : <https://blog.yakaboo.ua/o-s-zabuzhko/> (дата звернення: 3.09.2020). – Назва з екрана.